

Forslag til Special Session på Trafikdage

Initiativtagere: Sekretariatschef Nete Herskind, Færgesekretariatet (nh@faergesekr.dk) og konsulent Michael Henriques, Godset skal frem (michael.henriques.56@hotmail.com)

Ø-færger – livline til de danske småøer

Baggrund/intro

Færgeforbindelser til danske øer spiller en central rolle for bosætning, arbejdskraftens mobilitet, arbejdspladser på øerne og i det hele taget for at sikre aktivitet og liv på de danske øer. Kommunerne har ansvaret for færger og deres drift til de danske småøer, som er en del af det kollektive transportnet. Samtidig er det kritisk infrastruktur i den forstand, at der ikke er nogen anden transportmulighed mellem ø og fastland.

Stabil færgefart, der er tilpasset de aktuelle behov, er den meget væsentligt forudsætning opretholdelse af livet på de danske småøer. Der bor i alt ca. 4.500 personer på de 27 danske småøer, der betjenes af lige så mange færger. Udover de faste beboere, er der også mange både danske og udenlandske turister, der besøger øerne.

Alle færger er af ældre dato og skal udskiftes indenfor en kort årrække, da driften bliver for ustabil og drifts- og vedligeholdelsesomkostningerne for høje. Herudover udgør færgerne en væsentlig del af kommunernes egne udledninger, og derfor er der i de kommunale klimahandleplaner lagt op til udskiftning til emissionsfrie færger.

5 kommuner arbejder pt. på et fællesudbud af en elektrisk standardfærge, mens mange andre kigger ind i behovet for modernisering og anskaffelse indenfor en kort årrække. Det udfordrer den kommunale økonomi, samtidig med at det kræver klare politiske prioriteringer. Udgifterne er så store, at kommunerne ikke kan klare det alene, og derfor er der allerede givet nogle puljemidler, men det er langt fra nok.

Vi vil på sessionen diskutere, hvordan den nuværende betjening er, og hvor skoen trykker, så vi kan kigge lidt ind i, hvordan en bæredygtig fæргеbetjening kan sikres.

- **Ø-færgerne som en vigtig men overset del af det kollektive trafiksystem** Færgefarten er ikke så belyst som andre dele af den kollektive trafik. Der er i varierende omfang løbende indsamlet og i mindre grad analyseret på data om færgedriften og serviceniveauet. Data kan give indsigt i, hvordan forbindelserne fungerer i praksis, og hvor der eventuelt er behov for tilpasninger. Der er brug for passager- og kapacitetsdata, som det også kendes fra andre dele af den kollektive

trafik, så der kan bidrages til planlægning af dimensionering, sejlplaner etc, så serviceniveauet matcher efterspørgslen.

Nete Herskind

- **Øfærger set med statistikkens øjne; antal, størrelse og betydning**

Den overordnede beskrivelse af trafikomfang i form af ture, passagerer mm.

Passager- og godstransport med store variationer hen over året. Beskrivelse af de markante udsving i efterspørgsel (og udbud) hen over et år, og hvad det betyder for planlægning og økonomi.

”Billeder” på det meget sammensatte færgeunivers set med trafikale og geografiske briller. Eksempler på lange (Anholt) og korte (Fur) overfarter, og hvad det betyder for udbud, tilrettelæggelse af sejlplaner, prissætning, frekvens mm.

De store overfarter og de små. Ligheder og forskelle med bussen/ rutebilen.

Hvordan prissætter man en overfartsydelse? Fast eller dynamisk prissætning.

Betydning af god statistik for at forstå og ikke mindst forklare - færgernes betydning, og hvorfor der er forskellige tilskudsordninger og -behov.

Michael Henriques

- **Den grønne omstilling af færgerne.**

Hovedparten af færgerne er + 30 år gamle og står generelt over for en udskiftning. Med ønske om at fremtidssikre færgerne bør der i denne sammenhæng sættes på en opgradering til el færger. Både for at reducere driftsomkostninger men også for at reducere klimabelastningen.

Men hvad er de samlede effekter på økonomien (drift/anlæg) og klimaet af et sådan tiltag, og hvordan tilrettelægges det?

Markedschef Ole Kveiborg, COWI

- **Den driftsmæssige fremtid for færgerne; optimering, autonomi, nye organisationsformer.**

Her beskrives/diskuteres hvilke tiltag, der kan gennemføres for færgerne med henblik på en mere optimal- og rentabel drift med fokus både på at opretholde den livsvigtige forbindelse mellem øerne og fastlandet samtidig med at tiltag, der kan reducere færgeomkostningerne og øge driftsindtægterne, identificeres. Om muligt vises benchmark mellem færgeruter med henblik på at identificere spændet ruterne imellem.

Afdelingschef Henrik Jess Jensen, Aalborg Kommune

- **Standardfærgen som et bud på en fremtidig, optimeret løsning.**

Standardfærgen er et bud på en standardiseret færgeløsning for at den grønne omstilling og effektiv og stabil færgebetjening. Standardisering af de kritiske komponenter og fælles udbud skal bidrage til lavere driftsomkostninger. Løsningen vil kunne skaleres og benyttes af andre. Aalborg Kommune har Egholm i egen kommune, hvor de er ansvarlige for driften, ligesom de deltager i arbejdet med en standardfærgeløsning til overfarten Hals- Egense.

- **Afrunding: Hvor skal vi hen med færgerne? Færgerne som en del af et Danmark i balance og en del af at udbygge turismen og kendskabet til øerne. Ideer og diskussion**

Her fremtages en række udviklingsbilleder for både færgerne og øerne og den sammensatte betydning heraf. Hvilke tiltag fra ø-færgerne kan iværksættes med henblik på at færgerne kan understøtte udviklingen af øerne både af i forhold til de faste beboere og turister.

Opsamlende diskussion og dialog med salen. Og der vil naturligvis være løbende dialog med salen undervejs

Moderator: Michael Henriques

Varighed: 1.5 time